אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תשח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ה טבת תרע"ה - סנט גאלן
נמען: הרב משה זאב רם (גיסו של השוחט)

סילוק השוחט בלי דין תורה 'אינו כלום', וכל שוחט שייכנס במקומו הוא 'מסיג גבול'. על האווזה הנבלה שהתערבה - זו שגגה, ואין להוציא לעז. על אווזים שהגויים מורטים את נוצותיהם - הרמ"א החמיר רק כשנפלו כולן, ולכן אין מקום לחשוד בשוחט.

עיקרי הדברים

- הסילוק בטל.
- הסגת גבול.
- אווזים מרוטים - מותרים.

נוסח האגרת

בעהי"ת[1], ס"ט-גאלן, כ"ה טבת העת"ר[2]

שלו'[3] וברכה וכט"ס[4] לכבוד ידי"נ[5] הרב הגדול בתוי"ר[6] איש חמודות מו"ה[7] משה זאב שליט"א[8] ראם, וביתו וזרעו זרע ברך ד' וכא"ל[9] וברכה ועתרת שלו' וכט"ס.

אחדשה"ט[10] באה"ר[11].

מכתביו היקרים הגיעוני. ומאד צר לי על הקטיגוריא אשר נתעוררה על כי[12] גיסו הרב מוהר"צ[13] נ"י[14]. ובגוף הענין תמיהני מאד, וכמעט לא אאמין, על קהלה קדושה בישראל, שיעשו כדבר הזה לסלק שו"ב[15] מומחה ומוחזק, ות"ח[16] מצוין, ע"פ[17] שיקול דעת עצמם בלא בירור דברים ע"פ דין תורה. והדבר פשוט אצלי, שסילוקם אינו כלום, ואסור לשום שו"ב

---

1 בעהי"ת - בעזרת השם יתברך
2 העת"ר - השנה תרע"ה (1914/1915) - בצירוף אותיות
3 שלו' - שלום
4 וכט"ס - וכל טוב סלה
5 ידי"נ - ידיד נפשי
6 בתוי"ר - בתורה ויראה
7 מו"ה - מורנו הרב
8 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
9 וכא"ל - וכל אשר לו
10 אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב
11 באה"ר - באהבה רבה
12 כי - כבוד
13 מוהר"צ - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות צ (כגון צבי) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
14 נ"י - נרו יאיר
15 שו"ב - שוחט ובודק
16 ות"ח - ותלמידי חכמים
17 ע"פ - על פי

לעמוד במקומו ולהסיג גבולו, עד אשר יתבררו הדברים בפני ב"ד[18], וכ"ז שאין ע"ז[19] פסק ברור מב"ד[20] כל שו"ב שנכנס במקומו הרי דינו דין מסיג גבול, שכבר ביררו הפוסקים בזה באריכות משפטו. ובטוח אני בעזה"י[21] ביראת השי"ת[22] שבלב מנהיגי הקהל הקדוש עדת היראים שבמחנה קדשו, שלא יהינו לעשות דבר נורא כזה, להכשיל את הרבים ולהכנס בענין נפשות בלא בירור ב"ד. וילמדו ק"ו[23] משאול, שקפח את פרנסת הגבעונים הארורים, אשר לא מבנ"י[24] המה, כמה נדרש דמם, ויזהרו מאד ברוחם בזה ואף שיש להם כתבים מהשו"ב[25], שאם יאחר איזה זמן בעניני שחיטה מסולק הוא, מ"מ[26] הדבר צריך בירור מכמה טעמים לדון אם אין בזה משום אסמכתא, ואם לא הי'[27] אנוס וכה"ג[28]. בכל אופן חלילה לבע"ב[29] יראים לדון בדבר חמור כזה ע"ד[30] עצמם. ואקוה שישמעו לעצתי ואשרי חלקם יהי'[31] בעזה"י.

וע"ד[32] הלעז מענין האוזא הנבלה שנתערבה, פשיטא שאסור להם להחליט דבר להוציא לעז על ת"ח[33] כשר וירא"א[34] בלא בד"צ[35] וחיקור דין, שאם יראה הדבר שבשגגה בא המעשה, כמו שנראה הדבר לכאורה, פשיטא שאסור להרהר אחרי כשרות השו"ב[36].

וע"ד הרינון מענין האוזות שהגוים מורטים את נוצותיהם, חלילה לדון את השו"ב למכשיל בזה. שהרי הקולא פשוטה היא, ומעולם לא אסר הרמ"א[37] גם האיסור של "טוב להחמיר", כ"א[38] בנפלו כולן, ולא בנ"ד[39] שנשארות בכמה מקומות בגוף נוצות רבות. רק אם הם רוצים להחמיר על להבא יכולים הם לחוש לדברי המחמירים בזה. ומי ימחה בידם, אבל בתנאי שלא יוציאו לעז ושום פקפוק של מכשול על השו"ב, שעושה ע"פ הוראת רמ"א, הפשוטה בישראל ומחוורת ע"פ רבותינו הראשונים וסוגית הש"ס[40], שאין להחמיר כ"א בנפלו כולן ממש,

---

18 ב"ד - בית דין
19 ע"ז - על זה
20 מב"ד - מבית דין
21 בעזה"י - בעזרת השם יתברך
22 השי"ת - השם יתברך
23 ק"ו - קל וחומר
24 מבנ"י - מבני ישראל
25 מהשו"ב - מהשוחט ובודק
26 מ"מ - מכל מקום
27 הי' - היה
28 וכה"ג - וכהאי גוונא
29 לבע"ב - לבעל הבית
30 ע"ד - על דבר
31 יהי' - יהיה
32 וע"ד - ועל דבר
33 ת"ח - תלמידי חכמים
34 וירא"א - וירא אלקים
35 בד"צ - בית דין צדק
36 השו"ב - השוחט ובודק
37 הרמ"א - הרב רבי שמות שמתחילים באותיות מ, א (למשל: משה + אברהם) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
38 כ"א - כי אם
39 בנ"ד - בנדון דידן
40 הש"ס - השישה סדרים (התלמוד)

וחלילה לפקפק על העבר. והשי"ת[41] ישים שלו' על עמו ועל יראיו. והי'[42] זה שלו' וברכה, כנה"ר[43] ונפש ידי"ע[44] דוש"ת[45] באה"ר,

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

41 והשי"ת - והשם יתברך
42 והי' - והיה
43 כנה"ר - כנפשו הרמה
44 ידי"ע - ידידו עוז
45 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו